Llatí

Expressions llatines

Exercicis · 44 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

3. Exercici de cultura llatina i el seu llegat

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) que ofereix l'exercici i resoleu-la. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

Encercleu la lletra de l'opció correcta per a cada espai en blanc per tal de completar cadascuna de les frases següents:

3.1. Segur que tots plegats tenim _____ algun cas d'abús de poder com aquest.
- ***a***) *in fraganti*
- ***b***) *in albis*
- ***c***) *in mente*
- ***d***) *in articulo mortis*

3.2. L'estafador tenia un _____ molt sofisticat.
- ***a***) *ínterim*
- ***b***) *modus operandi*
- ***c***) *accèssit*
- ***d***) *súmmum*

3.3. Va proclamar _____ les excel·lències del seu art.
- ***a***) *in vitro*
- ***b***) *honoris causa*
- ***c***) *urbi et orbi*
- ***d***) *cum laude*

3.4. Al _____ presentat per la comissió, s'hi han recollit tots els acords.
- ***a***) *lapsus*
- ***b***) *rictus*
- ***c***) *maremàgnum*
- ***d***) *memoràndum*

2. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de cultura llatina i el seu llegat

[2 punts]

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) que ofereix l'exercici i resoleu-la.

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. El mossèn ens deia coses en llatí i jo em quedava molt sovint _____.

3.2. La pintura li havia estat tramesa per l'ambaixador de França, el qual _____ havia aprofitat per a afegir-li un petit marc.

3.3. L'excursió s'havia anul·lat per manca de _____.

3.4. Amb la publicació d'aquest llibre, Eduardo Mendoza va iniciar un cicle de novel·les protagonitzades per un _____ seu, Rufo Batalla.

Llatinismes: *motu proprio*, *sui generis*, *maremàgnum*, *rictus*, *coitus interruptus*, *in albis*, *placebo*, *alter ego*, *súmmum*, *vox populi*, *beatus ille*, *in fraganti*, *quòrum*, *lapsus*, *in extenso*, *referèndum*.

3. PAU 2024 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de cultura llatina i el seu llegat

[2 punts]

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. El portaveu del govern, en la roda de premsa, va explicar _____ totes les mesures aprovades pel Consell de Ministres.

3.2. Al meu pare li encanta anar a buscar bolets; troba que omplir-ne el cistell és el _____ de la felicitat.

3.3. El premi Caméra d'Or és un guardó del Festival de Canes a la millor _____ presentada en una de les seves seccions.

3.4. La narrativa de Faner és molt _____, és un cas especial dins la narrativa catalana contemporània.

Llatinismes: *ínterim*, *sui generis*, *maremàgnum*, *rictus*, *coitus interruptus*, *ídem*, *placebo*, *ad kalendas Graecas*, *súmmum*, *vox populi*, *beatus ille*, *in fraganti*, *opera prima*, *lapsus*, *in extenso*, *referèndum*.

4. PAU 2023 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. L'acusat, enxampat _____, es va haver de declarar culpable.

3.2. Jesús Moncada va ser una _____ entre els escriptors del seu temps: era l'autor més deliberadament localista però alhora el més universal.

3.3. La mera absència d'activitat no et torna _____ un contemplatiu.

3.4. Aquestes taxes de mediació són _____ al costat de les taxes judicials que expulsen del dret a la justícia moltíssima gent que es troba en situació de vulnerabilitat.

Llatinismes: *in albis*, *súmmum*, *in fraganti*, *inri*, *non plus ultra*, *rictus*, *cum laude*, *ídem*, *peccata minuta*, *in vitro*, *sub iudice*, *ipso facto*, *dura lex sed lex*, *rara avis*.

5. PAU 2023 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. Calia una guia de lectura que ajudés a ordenar el _____ de personatges i moments històrics d'aquella novel·la monumental.

3.2. La propietat és, _____, allò que és propi; així doncs, allò que distingeix un element de tots els altres és propi d'aquest element.

3.3. Freud va identificar la pràctica anticonceptiva del _____ com una de les causes de l'angoixa neuròtica.

3.4. Si no s'aprova el projecte abans de les eleccions, l'ampliació de l'hospital corre el risc de quedar ajornada _____.

Llatinismes: *ad nauseam*, *ínterim*, *non plus ultra*, *maremàgnum*, *rictus*, *coitus interruptus*, *ídem*, *placebo*, *ad kalendas Graecas*, *vox populi*, *beatus ille*, *stricto sensu*, *lapsus*, *referèndum*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

OPCIÓ A

Encercleu la lletra de l'opció correcta per a cada espai en blanc per tal de completar cadascuna de les frases següents:

3.1. Aviat van considerar que els modernistes eren uns _____, uns elitistes que no entroncaven amb l'estil popular.
a) *àlies*
b) *non plus ultra*
c) *esnobs*
d) *volens nolens*

3.2. L'estafador tenia un _____ que consistia a contactar amb les víctimes a través d'una aplicació de cites, guanyar-se'n la confiança i obtenir ajuts econòmics que mai no retornava.
a) *lapsus*
b) *modus operandi*
c) *statu quo*
d) *rictus*

3.3. La nostra presidenta farà de/d' _____ i dirigirà la conferència de mandataris.
a) *primus inter pares*
b) *honoris causa*
c) *intelligenti pauca*
d) *opera prima*

3.4. En els assajos clínics, per a evitar resultats esbiaixats, ni el participant ni l'equip mèdic no saben qui rep vacuna i qui rep _____.
a) *ultimàtum*
b) *bis*
c) *plus*
d) *placebo*

7. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. Va entrar tard a la sala, va fer aixecar tota la filera d'espectadors per arribar a la seva localitat i, per a més _____, li va sonar el mòbil en alçar-se el teló!

3.2. El comissari es va traslladar a l'escenari del crim per a la investigació _____ dels fets.

3.3. La solució va arribar _____, quan ja s'havien donat per vençuts.

3.4. Quan va ser el seu torn, es va quedar _____ i no va saber què dir.

Llatinismes: *in albis*, *súmmum, in extremis*, *inri*, *non plus ultra*, *rictus*, *primus inter pares*, *ídem*, *in situ*, *sub iudice*, *motu proprio*, *dura lex sed lex*, *rara avis*.

8. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. Abans de la denúncia per frau en les oposicions al Cos Nacional de Policia ja era _____ que hi havia hagut filtracions de l'examen psicotècnic per part d'algunes acadèmies.

3.2. En la seva intervenció, el conseller general va tenir un _____ que va esmenar ràpidament.

3.3. Durant la moció de censura es van repetir els mateixos arguments _____ contra el Govern.

3.4. Els alts edificis del barri de Hansa de Berlín van ser a la seva època el _____ de la modernitat.

Llatinismes: *ad nauseam*, *ínterim*, *non plus ultra*, *rictus*, *superàvit*, *ídem*, *placebo*, *vox populi*, *beatus ille*, *ex aequo*, *lapsus*, *referèndum*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. Quina indemnització li correspondria a un treballador amb un sou de 1.800 € al mes amb _____ de les pagues extres i una antiguitat de quinze anys a l'empresa?

3.2. No ha calgut que li donés gaires explicacions, ho ha entès de seguida. Realment, _____.

3.3. És un tibat, sempre amb aquell _____ despectiu als llavis.

3.4. Va fer esperar els membres del tribunal més de mitja hora i, per a més _____, ni tan sols es va disculpar.

Llatinismes: *rigor mortis*, *inri*, *non plus ultra*, *rictus*, *superàvit*, *ídem*, *a posteriori*, *súmmum*, *intelligenti pauca*, *motu proprio*, *prorrata*, *ultimàtum*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

OPCIÓ A

Encercleu la lletra de l'opció correcta per a cada espai en blanc per tal de completar cadascuna de les frases següents:

3.1. El titular del diari deia literalment: «Predicador enxampat _____, cometent adulteri».
- ***a***) *in mente*
- ***b***) *in extenso*
- ***c***) *in crescendo*
- ***d***) *in fraganti*

3.2. A l'aspirant a la presidència l'amoïnava que la seva elecció s'ajornés _____.
- ***a***) *in vitro*
- ***b***) *ad Kalendas Graecas*
- ***c***) *non plus ultra*
- ***d***) *in articulo mortis*

3.3. La jove soprano és una _____ en el panorama operístic actual.
- ***a***) *ràtio*
- ***b***) *conditio sine qua non*
- ***c***) *addenda*
- ***d***) *rara avis*

3.4. Van exigir el compliment dels acords presos apel·lant al principi _____.
- ***a***) *peccata minuta*
- ***b***) *pacta sunt servanda*
- ***c***) *de gustibus non disputandum*
- ***d***) *primus inter pares*

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

OPCIÓ A

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents:

3.1. No ha calgut dir-li que ho fes; hi ha anat _____.

a) *lato sensu*
b) *ex aequo*
c) *in extenso*
d) *motu proprio*

3.2. Si has comès un error, l'has d'admetre i entonar el _____.

a) *beatus ille*
b) *mea culpa*
c) *non plus ultra*
d) *rèquiem*

3.3. En sortir de declarar a l'Audiència Nacional, el polític no va voler fer cap comentari sobre el cas de corrupció del seu partit i es va limitar a dir que estava _____.

a) *de iure*
b) *in mente*
c) *sub iudice*
d) *in fraganti*

3.4. L'autèntic _____ de la qüestió és la manca d'acord en matèria de pressupostos.

a) *súmmum*
b) *plus*
c) *quid*
d) *ultimàtum*

12. PAU 2020 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

OPCIÓ A

[Cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

3.1. L'olor del cadàver putrefacte provocà un _____ de fàstic en les cares dels presents.

3.2. La nova edició del manual conté una _____ que incorpora les darreres aportacions en aquest àmbit d'investigació.

3.3. Han anat empatats tot el partit però _____ l'equip visitant ha marcat el gol de la victòria.

3.4. Somalilàndia és un estat africà independent _____, però no reconegut per cap altre estat.

Llatinismes: *rictus*, *ex aequo*, *de facto*, *addenda*, *rigor mortis*, *vis còmica*, *placebo*, *sine die*, *súmmum*, *ràtio*, *superàvit, in extremis*.

13. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

a) El personal d'infermeria ha de col·locar la persona difunta en posició de decúbit supí, amb els braços i les cames estirats, sobre el llit, abans que actuï el _____.

b) Feia temps que ho tenia _____ i avui finalment ha publicat la primera entrada en el seu blog de viatges.

c) No se sap quan començarà l'activitat: la inauguració de l'auditori ha quedat ajornada _____.

d) És important assolir un bon nivell de qualitat pel que fa a la _____ d'infants per educador en l'etapa d'educació infantil.

Llatinismes: *rictus*, *ex aequo*, *in mente*, *addenda*, *rigor mortis*, *vis còmica*, *placebo*, *sine die*, *súmmum*, *ràtio*, *superàvit, in extremis*.

14. PAU 2019 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a l'expressió llatina equivalent als mots destacats en negreta.

3.1. Han fet moltes hores extres i aquest mes rebran un **sobresou**.

a) *Superàvit.* ***b***) *Cum laude.* ***c***) *Súmmum.* ***d***) *Plus.*

3.2. Li ho vam demanar i va fer-ho **immediatament**.

a) *A priori.* ***b***) *Ipso facto.* ***c***) *Sine die.* ***d***) *In extremis.*

3.3. Tenia un humor molt **peculiar**.

a) *Per se.* ***b***) *De iure.* ***c***) *In vitro.* ***d***) *Sui generis.*

3.4. Això només ha estat un tast: en la propera sessió tractarem el tema **àmpliament**.

a) *Stricto sensu.* ***b***) *In extenso.* ***c***) *Motu proprio.* ***d***) *De facto.*

15. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

a) Que et donin cops de peu i, a sobre, et facin mala cara i no et parlin és el _____ de la dolenteria.

b) Jo em pensava que ningú no ho sabia i ara resulta que era _____.

c) El 2015 Luxemburg va tenir el PIB _____ més alt de la Unió Europea.

d) És poc amic de fer conjectures i pronòstics; prefereix no córrer cap risc, examinar totes les possibilitats i decidir _____.

Llatinismes: *a posteriori*, *ex aequo*, *in crescendo*, *ipso facto*, *peccata minuta*, *per capita*, *placebo*, *sine die*, *súmmum*, *superàvit*, *ultimàtum*, *vox populi*.

16. PAU 2018 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents:

1. Deixa't de tants discursos i passa a l'acció: _____!

a) *peccata minuta* ***c***) *facta, non uerba*
b) *quid pro quo* ***d***) *de gustibus non disputandum*

2. El públic va aplaudir amb insistència fins a aconseguir un _____ magnífic.

a) *ídem* ***c***) *lapsus*
b) *plus* ***d***) *bis*

3. Si continua incomplint sistemàticament els acords caldrà posar-li un _____.

a) *maremàgnum* ***c***) *referèndum*
b) *ultimàtum* ***d***) *quòrum*

4. El lladre feia un forat de petites dimensions al vidre per a fer-hi passar el braç i poder agafar tot el que estava al seu abast. Aquest era el seu _____.

a) *alter ego* ***c***) *in extremis*
b) *in vitro* ***d***) *modus operandi*

17. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a l'expressió llatina equivalent als mots o les expressions destacats en negreta.

1. He trobat una capsa que sembla feta **expressament per a això**.

a) *Quid.* ***b***) *In extremis.* ***c***) *Conditio sine qua non.* ***d***) *Ad hoc.*

2. Sempre et tinc **present**, no t'oblido mai.

a) *Ipso facto.* ***b***) *Per se.* ***c***) *In mente.* ***d***) *De iure.*

3. És molt fàcil dir, **un cop ha succeït**, que ja se sabia el que passaria.

a) *A priori.* ***b***) *Postdata.* ***c***) *In vivo.* ***d***) *A posteriori.*

4. Aquesta reacció química només s'ha experimentat **en el laboratori**, encara no s'ha provat en éssers vius.

a) *Lato sensu.* ***b***) *In vitro.* ***c***) *De facto.* ***d***) *Modus vivendi.*

18. PAU 2017 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

a) No hem pogut celebrar la reunió perquè érem pocs assistents: no hi havia el _____ necessari per a prendre decisions.

b) Les obres de teatre d'aquest autor tenen una gran _____, fan riure molt.

c) El metge creu que aquest home no té cap malaltia, però li ha receptat un _____ per fer-li creure que pren un medicament.

d) Dos dels concursants han acabat les proves empatats en primera posició, així que els han concedit _____ el primer premi.

Llatinismes: *ex aequo*, *in extremis*, *inter nos*, *maremàgnum*, *patria potestas*, *peccata minuta*, *placebo*, *quòrum*, *sine die*, *sub iudice*, *superàvit*, *vis còmica*.

19. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

Escriviu en els espais en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents.

a) En saber que no es podia fer enrere, s'ha fet seu el lema _____.

peccata minuta — *alea iacta est*
aurea mediocritas — *de gustibus non disputandum*

b) Arran dels greus incidents que provocà, se'l va declarar _____.

rara auis — *primus inter pares*
persona non grata — *esnob*

c) Si no arriben aviat tots els membres, la sessió s'haurà de cancel·lar per falta de _____.

vox populi — *statu quo*
ultimàtum — *quòrum*

d) El primer premi ha quedat desert, però s'ha concedit un _____.

ex-libris — *accèssit*
cum laude — *dèficit*

20. PAU 2016 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; les respostes errònies no seran penalitzades]

Escriviu en l'espai en blanc el llatinisme que considereu més adient per a completar cadascuna de les frases següents. Tingueu en compte que l'heu de triar de la llista que trobareu a continuació de les frases i que no en podeu repetir cap.

a) Aquesta matinada els mossos d'esquadra han enxampat _____ uns lladres.

b) El projecte s'ha ajornat _____ per falta de suport econòmic.

c) L'equip amfitrió s'ha salvat del descens de categoria gràcies a un gol fet _____.

d) Aquest cas està jurídicament _____ i els advocats no en poden parlar.

Llatinismes: *in extremis*, *in fraganti*, *inter nos*, *maremàgnum*, *patria potestas*, *peccata minuta*, *quòrum*, *rigor mortis*, *sine die*, *sub iudice*, *superàvit*.

21. PAU 2016 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a l'expressió llatina equivalent als mots o les expressions destacats en negreta.

1. El conferenciant va fer una dissertació **detallada** sobre les causes del canvi climàtic.
- ***a***) *Lato sensu.*
- ***b***) *In crescendo.*
- ***c***) *In extenso.*
- ***d***) *In situ.*

2. El meu pare identifica els seus llibres amb un **segell de propietat**.
- ***a***) *Postdata.*
- ***b***) *Ex-libris.*
- ***c***) *Ex aequo.*
- ***d***) *Post scriptum.*

3. El polític novell no sabia quina era la **manera de procedir** adient en aquella negociació.
- ***a***) *Modus operandi.*
- ***b***) *Statu quo.*
- ***c***) *Memoràndum.*
- ***d***) *Addenda.*

4. No t'has de prendre les seves paraules **en un sentit literal** perquè és un poeta.
- ***a***) *A priori.*
- ***b***) *In mente.*
- ***c***) *Stricto sensu.*
- ***d***) *In albis.*

22. PAU 2015 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a l'expressió llatina que pot substituir cadascun dels mots o de les expressions destacats en negreta.

1. L'assassí londinenc conegut amb el **sobrenom** de Jack l'Esbudellador tenia una manera d'actuar tan peculiar que la policia mai no el va poder detenir mentre duia a terme els crims.

a) *Alter ego.*
b) *Summum.*
c) *Motu proprio.*
d) *Alias.*

2. L'assassí londinenc conegut amb el sobrenom de Jack l'Esbudellador tenia una **manera d'actuar** tan peculiar que la policia mai no el va poder detenir mentre duia a terme els crims.

a) *Statu quo.*
b) *Modus vivendi.*
c) *Delirium tremens.*
d) *Modus operandi.*

3. L'assassí londinenc conegut amb el sobrenom de Jack l'Esbudellador tenia una manera d'actuar tan **peculiar** que la policia mai no el va poder detenir mentre duia a terme els crims.

a) *Ad hoc.*
b) *A posteriori.*
c) *Sine die.*
d) *Sui generis.*

4. L'assassí londinenc conegut amb el sobrenom de Jack l'Esbudellador tenia una manera d'actuar tan peculiar que la policia mai no el va poder detenir **mentre duia a terme els crims**.

a) *In articulo mortis.*
b) *In fraganti.*
c) *In situ.*
d) *In extremis.*

23. PAU 2015 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a l'expressió llatina més adequada per a descriure cadascuna de les situacions següents.

1. Un professor que sospita que l'estudiant ha copiat a l'examen, però, com que no en té la prova concloent, l'aprova.
- ***a***) *Alea iacta est.*
- ***b***) *Volens nolens.*
- ***c***) *Non plus ultra.*
- ***d***) *In dubio pro reo.*

2. Un individu que pensa que la millor actitud a la vida és passar desapercebut, sense destacar en cap sentit.
- ***a***) *Aurea mediocritas.*
- ***b***) *Beatus ille.*
- ***c***) *Veni, vidi, vici.*
- ***d***) *Coitus interruptus.*

3. Un país que exigeix que es compleixin els acords signats amb un altre país.
- ***a***) *Conditio sine qua non.*
- ***b***) *Verba volant, scripta manent.*
- ***c***) *Pacta sunt servanda.*
- ***d***) *Pro rata parte.*

4. Un individu que discuteix la seva responsabilitat en una falta comesa, allegant desconeixement de la norma que la regula.
- ***a***) *De gustibus non disputandum.*
- ***b***) *Ignorantia legis non excusat.*
- ***c***) *Dura lex, sed lex.*
- ***d***) *Errare humanum est.*

24. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,25 punts i no es penalitzaran les respostes errònies.]

Al costat de cada número escriviu la lletra de l'opció que correspon a l'expressió llatina que pot substituir cadascun dels mots o de les expressions destacats en negreta.

1. (___)

2. (___)

3. (___)

4. (___)

5. (___)

6. (___)

7. (___)

8. (___)

Tan bon punt hi va haver el **(1) nombre mínim d'assistents** necessari, el president va demanar silenci i es va procedir a tractar de l'únic punt de l'ordre del dia de la sessió extraordinària: declarar el ministre **(2) hostil** a la institució. El president va donar la paraula al secretari general perquè fes una exposició **(3) detallada** dels motius que havien portat la Junta Directiva a sol·licitar l'esmentada declaració. De fet, el **(4) nus** de la qüestió era valorar en quina mesura una decisió favorable a la proposta podria afectar **(5) la posició actual** de la institució i el seu finançament futur. Les intervencions a favor i en contra van ser molt apassionades, de manera que la tensió va anar **(6) pujant** fins que, finalment, es va arribar a una solució de compromís que, **(7) d'entrada**, no semblava pas possible, però que va satisfer totes les parts. Després que la proposta fos aprovada gairebé per unanimitat, es va donar a conèixer **(8) arreu**.

a) *in extenso,* ***b***) *a posteriori,* ***c***) *in crescendo,* ***d***) *ad nauseam,* ***e***) *ipso facto,* ***f***) *quorum,* ***g***) *cum grano salis,* ***h***) *statu quo,* ***i***) *in extremis,* ***j***) *urbi et orbi,* ***k***) *de facto,* ***l***) *persona non grata,* ***m***) *ratio,* ***n***) *a priori,* ***o***) *vox populi,* ***p***) *quid.*

25. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció B)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a l'expressió llatina que reflecteix la idea expressada per cadascun dels refranys catalans proposats.

1. A bon entenedor, poques paraules.
- ***a***) *Facta non verba.*
- ***b***) *Intelligenti pauca.*
- ***c***) *Ignorantia legis non excusat.*
- ***d***) *In dubio pro reo.*

2. Qui té boca s'equivoca.
- ***a***) *Errare humanum est.*
- ***b***) *Non plus ultra.*
- ***c***) *De gustibus non disputandum.*
- ***d***) *Alea iacta est.*

3. Paraules i plomes, el vent se les endú totes.
- ***a***) *Veni, vidi, vici.*
- ***b***) *Verba volant, scripta manent.*
- ***c***) *Pacta sunt servanda.*
- ***d***) *Per saecula saeculorum.*

4. Qui no s'arrisca no pisca.
- ***a***) *Audaces fortuna iuvat.*
- ***b***) *Peccata minuta.*
- ***c***) *Carpe diem.*
- ***d***) *Nihil novi sub sole.*

26. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció B)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a la definició de cadascun dels mots catalans d'origen llatí següents.

1. Rictus.

a) Persona que per la seva figura ridícula i conducta extravagant és motiu de riota per als altres.

b) Encarcarament que sobrevé a un cadàver poc després de la mort i que desapareix en començar el procés de descomposició.

c) Malaltia aguda ocasionada per una alteració de la circulació de la sang al cervell.

d) Obertura de la boca, produïda per la contracció dels músculs de la cara, que dóna l'aspecte d'un riure forçat.

2. Accèssit.

a) En un certamen científic, literari o artístic, recompensa immediatament inferior al premi.

b) Possibilitat de disposar de la informació continguda en una memòria o un fitxer.

c) Esdeveniment casual que comporta un dany per a les persones o les coses.

d) Augment o aparició bruscos d'un fenomen morbós, periòdic o no, com la tos, la febre o l'agressivitat.

3. Maremàgnum.

a) Llibret o quadern on apuntem el que ens cal recordar.

b) Gran confusió.

c) Centre comercial de grans dimensions.

d) El grau més alt al qual arriba alguna cosa.

4. Esnob.

a) Persona presumptuosa, amant de cridar l'atenció i de fer el que no li correspon.

b) Persona amatent a acollir tota novetat, pel sol fet que adoptar-la li sembla un senyal de distinció, de bon gust, etcètera.

c) Persona sagaç, astuta, hàbil per a aconseguir el que pretén.

d) Individu que es glorieja de valent, de fets o de qualitats reals o suposats.

27. PAU 2014 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a cadascuna de les abreviatures llatines següents.

1. *p. m.*
- **a)** *post mortem*
- **b)** *post meridiem*
- **c)** *per me*
- **d)** *post mail*

2. *v.*
- **a)** *viceversa*
- **b)** *verbi gratia*
- **c)** *versus*
- **d)** *vide*

3. *cf.*
- **a)** *confer*
- **b)** *cum facto*
- **c)** *fortunae causa*
- **d)** *cor flagrans*

4. *i. e.*
- **a)** *in extenso*
- **b)** *in errore*
- **c)** *id est*
- **d)** *inter eos*

28. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Encercleu la lletra de l'opció que correspon a cada espai en blanc per tal que la frase tingui sentit.

1. El president va titllar l'intercanvi de _____ raonable i lògic entre administracions que actuen amb lleialtat institucional.

a) *delirium tremens*
b) *quid pro quo*
c) *casus belli*
d) *placebo*

2. El documental *Conxita Badia no existeix*, _____ d'Eulàlia Domènech, recupera una de les grans figures oblidades de la música catalana del segle xx.

a) *opera prima*
b) *alter ego*
c) *prima donna*
d) *rara auis*

3. En catalogar els volums que va comprar als Encants, n'ha trobat uns quants amb _____ del seu besavi.

a) el *rictus*
b) el *memorandum*
c) l'*accessit*
d) l'*ex-libris*

4. Sempre que el professor li preguntava alguna cosa davant els altres alumnes, quedava _____.

a) *in albis*
b) *in articulo mortis*
c) *sub iudice*
d) *in mente*

29. PAU 2013 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Encercleu la lletra de l'opció en què els mots destacats en negreta poden ser substituïts per l'expressió proposada.

1. *Primus inter pares.*

a) L'autoritat moral que ha adquirit amb els anys li atorga, de fet, el paper de **líder** en el consell de direcció.

b) Va guanyar el torneig perquè va ser clarament el **més veloç** de tots els participants.

c) En el món del *heavy* sempre ha estat un **personatge molt peculiar**.

d) Va ser un **individu amatent a acollir tota novetat**, pel sol fet que la seva adopció li semblava un senyal de distinció.

2. *Ad nauseam.*

a) Va repetir la seva argumentació **fins a avorrir-nos**.

b) Algunes persones són més propenses **a les nàusees** que d'altres.

c) Els metges no van parar **fins que li van provocar el vòmit**.

d) Si continuen les retallades, l'estat del benestar enfila **cap a un deteriorament irreparable**.

3. *Cum grano salis.*

a) Va rebre la notícia **amb alegria**.

b) Les qüestions delicades han de ser tractades **amb seny i prudència**.

c) En un terratrèmol cal actuar **amb molta rapidesa**.

d) Va acceptar l'encàrrec **amb molt de gust**.

4. El prorrateig.

a) Si no voleu equivocar-vos, cal que sospeseu **els pros i els contres** d'aquesta decisió.

b) Aquest país ha assolit **el grau de producció** per persona més elevat de tots els països del seu entorn econòmic.

c) El contribuent podrà sol·licitar **la distribució proporcional** per trimestres de la taxa sobre el servei de recollida d'escombraries.

d) Gràcies a l'experiència acumulada, és fàcil calcular **el quocient** òptim d'infants per professor que afavoreix el procés d'aprenentatge.

30. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció B)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i les qüestions no contestades no puntuen.]

Indiqueu l'expressió llatina que equival a cadascuna de les expressions destacades en negreta.

1. Va fer la feina tan bé que li van donar **més diners**.
- ***a***) Un *superavit*.
- ***b***) Un *accessit*.
- ***c***) Una *addenda*.
- ***d***) Un *plus*.

2. En definitiva, el **punt essencial** de la qüestió és trobar la manera adequada de minimitzar l'impacte ambiental.
- ***a***) *Desideratum*.
- ***b***) *Ultimatum*.
- ***c***) *Quid pro quo*.
- ***d***) *Quid*.

3. La tarda que plovia vaig relliscar i, per a més **ridícul**, vaig anar a parar damunt d'un toll d'aigua.
- ***a***) *Gravamen*.
- ***b***) *Summum*.
- ***c***) *Inri*.
- ***d***) *Lapsus*.

4. La «catàbasi», **és a dir**, la baixada de l'heroi al món subterrani, és un dels episodis essencials de l'*Eneida*.
- ***a***) *Motu proprio*.
- ***b***) *Id est*.
- ***c***) *A posteriori*.
- ***d***) *Lat*

31. PAU 2012 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,25 punts i no es penalitzaran les respostes errònies.]

Completeu cada una de les vuit frases següents amb UNA de les dotze expressions llatines que us proposem a continuació. Escriviu en l'espai en blanc la lletra de la resposta que correspon en cada cas.

a) *in crescendo*, *b*) *accessit*, *c*) *ex cathedra*, *d*) *persona non grata*, *e*) *in flagranti*, *f*) *in extremis*, *g*) *requiem*, *h*) *bis*, *i*) *ex abrupto*, *j*) *uiceuersa*, *k*) *uersus*, *l*) *ad hoc*.

1. Els aplaudiments del públic no van cessar fins que va concedir un ___.

2. El to despectiu de les intervencions va anar ___, fins que el moderador els va expulsar de la sala.

3. Una càmera oculta ens va proporcionar imatges de l'agressor ___.

4. Ho sabia tot, d'aquell tema, i l'exposava ___.

5. El van declarar ___ perquè va fer unes declaracions ofensives contra la ciutat.

6. El Departament de Cultura va impedir ___ que l'escultura de Rodin passés a una col·lecció privada.

7. Els van fer traslladar tots els llibres de la dreta a l'esquerra i ___.

8. El president va proposar crear una comissió ___ per a tractar el tema dels salaris.

32. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts, per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i les qüestions no contestades no puntuen.]

Indiqueu l'expressió destacada en negreta que equival a cadascun dels mots següents.

1. am

a) Ciceró va ser assassinat el 43 **aC**.
b) August va morir l'any 14 **de la nostra era**.
c) El vol amb destinació a Roma no sortirà fins a les onze **del matí**.
d) Va arribar a la reunió a les cinc en punt **de la tarda**.

2. Verbigràcia

a) Pot parlar de qualsevol tema referit a la natura; **per exemple**, de les energies alternatives, del canvi climàtic o de les aus migratòries, entre d'altres.
b) En Jaume té una gran **facilitat de paraula**; coneix molt bé els recursos retòrics i els aplica amb molta intel·ligència.
c) El Govern li ha concedit l'**indult** d'una part de la pena a què havia estat condemnat.
d) La Paula tenia una **gràcia especial** explicant acudits.

3. RIP

a) El senyor Anastasi Dalmau Roca ha mort a l'edat de setanta-nou anys. **Descansi en pau**.
b) Al capdamunt de la creu en què Crist va morir crucificat, els romans van escriure ***Rex Iudaeorum Primus***, 'primer rei dels jueus'.
c) La tarda que plovia vaig relliscar i, per a més **burla**, vaig anar a parar damunt d'un toll d'aigua.
d) Dues setmanes abans de l'estrena, el director i els actors van presentar el **tràiler** de la nova pel·lícula.

4. *Sancta sanctorum*

a) El **temple** de la Sagrada Família és una obra arquitectònica excepcional.
b) La cova d'Altamira és el **santuari** de l'art rupestre hispànic i fins i tot mundial.
c) Olot té un museu singular d'imatges de **sants i santes**.

33. PAU 2011 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts, per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i les preguntes no contestades no puntuen.]

Indiqueu l'expressió llatina que equival a cadascuna de les expressions destacades en negreta.

1. Per tal d'evitar que la decisió s'ajorni ***ad kalendas Graecas***, ens haurem d'esforçar a trobar-hi una solució.
a) *Sub iudice.*
b) *Sine die.*
c) *In extremis.*
d) *Per se.*

2. La seva explicació va ser poc clara, una mena de **maremàgnum** confús i desordenat.
a) *Totum reuolutum.*
b) Súmmum.
c) Agenda.
d) Quid.

3. La informació es va afegir com a **postdata**, perquè alguns dels signants ja havien marxat i no es va poder modificar el text de la carta.
a) *Verbi gratia.*
b) *Bis.*
c) *A posteriori.*
d) *Post scriptum.*

4. Si les mesures de xoc no s'apliquen ***hic et nunc***, no tindran cap efecte.
a) *De iure.*
b) *In crescendo.*
c) *Ipso facto.*
d) *Stricto sensu.*

34. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció B)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts, per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i les qüestions no contestades no puntuen.]

Cada expressió llatina de la columna de l'esquerra es pot considerar el resum d'UNA de les afirmacions de la columna de la dreta. Establiu les correspondències correctes entre els números i les lletres (per exemple: 1*c*, 2*a*, etcètera).

1. *Facta non uerba*

2. *Festina lente*

3. *Cogito ergo sum*

4. *Vade retro*

a) Es pot dubtar de tot, però el sol fet de dubtar ja implica que hom existeix.

b) Equivocar-se no és greu; sí que ho és no esmenar l'equivocació.

c) Per a evitar la temptació és millor mantenir-se'n allunyat.

d) La notícia es va escampar ràpidament arreu.

e) La millor manera de mantenir la pau és preparar-se per a la guerra.

f) Si algú té pressa per a aconseguir un objectiu, de primer li cal reflexionar tranquil·lament sobre la manera de fer-ho.

g) El que importa és actuar, no parlar.

35. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts, per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i les preguntes no contestades no puntuen.]

Indiqueu quina expressió llatina reflecteix més bé la idea expressada en català.

1. Persona que té unes característiques tan peculiars que la fan excepcional en algun aspecte.
- ***a***) *Totum reuolutum*
- ***b***) *Persona non grata*
- ***c***) *Rara auis*
- ***d***) *Beatus ille*

2. Tothom està sotmès a la llei, malgrat que les conseqüències de la seva aplicació siguin rigoroses.
- ***a***) *Non plus ultra*
- ***b***) *Vox populi*
- ***c***) *Si uis pacem, para bellum*
- ***d***) *Dura lex sed lex*

3. Sovint, una vegada s'ha pres una decisió, ja no es pot recular.
- ***a***) *Alea iacta est*
- ***b***) *Numerus clausus*
- ***c***) *Veni, uidi, uici*
- ***d***) *Errare humanum est*

4. Dret que té tot ciutadà, en ser detingut, d'adreçar-se a un magistrat, perquè valori el motiu de la detenció i, si correspon, li concedeixi la llibertat provisional.
- ***a***) *Modus operandi*
- ***b***) *Modus uiuendi*
- ***c***) *Habeas corpus*
- ***d***) *Patria potestas*

36. PAU 2010 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció B)

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts. Cada resposta correcta val 0,50 punts, per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i les preguntes no contestades no puntuen.]

Indiqueu l'expressió llatina que equival a cadascuna de les expressions en català destacades en negreta.

1. Els problemes d'en Ramon, comparats amb els del seu pare, són **coses sense cap mena d'importància**.

a) *Non plus ultra*
b) *Sui generis*
c) *Peccata minuta*
d) *Casus belli*

2. **El medi natural** on nia la colònia de voltors està amenaçat per la construcció d'una línia d'alta tensió.

a) L'accèssit
b) El *modus uiuendi*
c) El *totum reuolutum*
d) L'hàbitat

3. **La relació** entre cost i benefici es calcula dividint el cost d'un projecte pel benefici que es preveu que se n'obtindrà.

a) L'*statu quo*
b) La ràtio
c) El gravamen
d) L'etcètera

4. Si la Marta no hagués aparegut a l'últim moment, com **si es tractés d'un miracle**, l'afer no s'hauria solucionat.

a) Un *Deus ex machina*
b) Una *alma mater*
c) Una *aurea mediocritas*
d) *In extremis*

OPCIÓ B

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

Escriviu l'expressió llatina adequada per a completar cada una de les frases següents. Es penalitzaran les respostes errònies.

1. No sé quan veurem la teva germana. Potser _____.
a) *ad infinitum*
b) *ad Kalendas Graecas*
c) *ab ouo*
d) *ab urbe condita*

2. Bevia molt, estava completament alcoholitzat, fins i tot va patir un _____.
a) *carpe diem*
b) *in articulo mortis*
c) *rigor mortis*
d) *delirium tremens*

3. Avui sortiré tard de la feina, perquè haig d'acabar de redactar el _____.
a) *memorandum*
b) *referendum*
c) *status*
d) *diarium*

4. Aquesta pel·lícula és molt bona, va guanyar l'Oscar a la millor pel·lícula estrangera, malgrat que és l'_____ del seu director.
a) *ipso facto*
b) *ultimatum*
c) *opera prima*
d) *opus citatum*

5. M'he quedat _____. No he entès res de res.
a) *in mente*
b) *in pectore*
c) *in albis*
d) *in uitro*

6. El govern francès no ha concedit el _____ a l'ambaixador grec.
a) *mea culpa*
b) *placet*
c) *miserere*
d) *quorum*

7. Hom atribueix a Cèsar l'expressió_____.
a) *uerba uolant, scripta manent*
b) *audaces fortuna iuuat*
c) *nosce te ipsum*
d) *ueni, uidi, uici*

8. Aquest informe no està acabat, hi manca un _____.
a) *idem*
b) *infra*
c) *item*
d) *interim*

38. PAU 2008 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció B)

OPCIÓ B

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

Indiqueu quina és la traducció correcta de cada una de les expressions llatines següents. Es penalitzaran les respostes errònies.

1. *grosso modo*
- ***a***) a la manera dels grassos ☐
- ***b***) en línies generals ☐
- ***c***) de manera magnànima ☐

2. *ad kalendas Graecas*
- ***a***) a l'època de l'estiu, a Grècia ☐
- ***b***) creu el que calgui ☐
- ***c***) mai ☐

3. *peccata minuta*
- ***a***) peca minut a minut ☐
- ***b***) errors sense importància ☐
- ***c***) poques pigues són signe de bellesa ☐

4. *alma mater*
- ***a***) l'ànima de la mare ☐
- ***b***) mare nodridora ☐
- ***c***) no hi ha mare sense ànima ☐

5. *ad libitum*
- ***a***) sense embuts ☐
- ***b***) per fer libacions ☐
- ***c***) a voluntat ☐

6. *rigor mortis*
- ***a***) la mort és rigorosa ☐
- ***b***) la rigidesa cadavèrica ☐
- ***c***) morts sense rigor ☐

7. *ex cathedra*
- ***a***) amb l'autoritat que li atorga el seu rang ☐
- ***b***) fora de la catedral ☐
- ***c***) antic capellà ☐

8. *quid pro quo*
- ***a***) una cosa a canvi d'una altra ☐
- ***b***) què fas per aquí? ☐
- ***c***) cadascú amb els seus ☐

39. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

Exercici 3

[2 punts]

Indiqueu quina és l'expressió llatina adient per a completar cada frase. Anoteu la resposta correcta de cada apartat en el quadern de respostes (per exemple: 1*a*, 2*b*, etc.). Es penalitzaran les respostes errònies.

1. Per a aprovar l'avaluació, és una condició _____ haver lliurat abans el resum de cada tema.
a) *stricto sensu*
b) *sine qua non*
c) *sub iudice*
d) *suo tempore*

2. No es tracta d'un medicament, sinó d'un _____: no guareix, tot i que la gent es pensa que sí.
a) *placebo*
b) *plus*
c) *grauamen*
d) *alter ego*

3. Va començar el discurs amb una _____ per tal de guanyar-se l'auditori.
a) *honoris causa*
b) *captatio beneuolentiae*
c) *prima facie*
d) *ars longa, uita breuis*

4. Ho faré _____, i no perquè algú m'hi obligui.
a) *de iure*
b) *de facto*
c) *post meridiem*
d) *motu proprio*

40. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

[2 punts]

Indiqueu quina és l'expressió llatina adient per a completar cada frase. Anoteu la resposta correcta de cada apartat en el quadern de respostes (per exemple: 1*a*, 2*b*, etc.). Es penalitzaran les respostes errònies.

1. No podem acusar-lo sense cap prova. Recorda que _____.
a) *dura lex, sed lex*
b) *in dubio, pro reo*
c) *alea iacta est*
d) *peccata minuta*

2. El que importa no és el que es diu, sinó el que es fa: _____.
a) *carpe diem*
b) *alea iacta est*
c) *mens sana in corpore sano*
d) *facta, non verba*

3. En aquesta societat el pitjor enemic de l'home és ell mateix; ja ho deia el comediògraf Plaute: _____.
a) *cogito, ergo sum*
b) *ueni, uidi, uici*
c) *homo homini lupus*
d) *quod erat demostrandum*

4. _____ semblava un bon negoci, tanmateix _____ no ho va ser per moltes raons.
a) *A priori / a posteriori*
b) *Ante meridiem / post meridiem*
c) *Ab initio / ex professo*
d) *Mens sana / in corpore sano*

41. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

Exercici 3 [2 punts]

L'exercici consisteix a escollir l'expressió llatina adequada per omplir el buit de cada frase. Anoteu la resposta correcta de cada apartat en el quadernet de respostes (p. ex.: 1a, 2b, etc.). Les respostes errònies seran penalitzades.

1. Dissabte vaig anar a la biblioteca _____ per llegir el llibre que m'havien recomanat.
   a) *a priori*
   b) *sine qua non*
   c) *a posteriori*
   d) *ex professo*

2. Ho han fet _____, perquè ningú no els ho havia manat.
   a) *in extremis*
   b) *a sensu contrario*
   c) *motu proprio*
   d) *peccata minuta*

3. La Constitució de 1978 reconeix el dret de _____ als detinguts.
   a) *habeas corpus*
   b) *beatus ille*
   c) *alma mater*
   d) *numerus clausus*

4. L'atac a l'ambaixada pot constituir un _____.
   a) *uox populi*
   b) *casus belli*
   c) *honoris causa*
   d) *ex cathedra*

42. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

En cada una de les vuit frases que hi ha a continuació hi manca **una i només una** de les deu expressions llatines. Anoteu les correspondències correctes en el vostre quadernet de respostes (p. e.: 1c, 2e, etc.). En aquest cas els errors no seran penalitzats.

a) *ad hoc*, b) *modus operandi*, c) *in uitro*, d) *ultimatum*, e) *suo tempore*, f) *mare magnum*, g) *in extremis*, h) *alter ego*, i) *uolens nolens*, j) *manu militari*.

1. Tant li fa que parlis amb el Joan com amb el Jaume: un és l' _____ de l'altre.
2. La Rosa dirigeix l'empresa de manera molt efectiva, tot i que té un _____ una mica peculiar.
3. L'ajuntament ja els ha donat un _____: o paguen o els embarguen els comptes.
4. Quan eren petits va educar els fills _____ i ara es troba que ells no en volen saber res.
5. Quan va entrar a la sala hi havia un _____ tal que ningú no se'n va adonar.
6. Semblava que no seria capaç de trobar un exemple _____, però finalment li va venir a la memòria.
7. Les coses, cal fer-les _____; si es fan a deshora, de vegades, en resulten conseqüències inesperades.
8. La Mercè va arribar _____. Si hagués trigat un minut més s'hauria produït una desgràcia.

43. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció B)

A continuació teniu quatre frases en què s'ha introduït una expressió llatina d'ús comú. **Expliqueu breument** el significat de cadascuna o bé **substituïu-la per una expressió catalana equivalent**.

1. No es va poder fer la votació perquè no hi havia *quorum*.
2. Els dos escriptors van obtenir el premi *ex aequo*.
3. No sé quin és el seu *modus vivendi* concret, però manté el seu home i tres fills.
4. *Motu proprio* no és capaç de tirar res endavant.

44. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

A cada número escolliu, d'entre les locucions llatines que us proposem, la que podeu usar per expressar la mateixa idea que expressen els mots en negreta. A continuació, escriviu la resposta en el vostre quadern, tot fent coincidir el número de la qüestió amb la lletra correcta (per exemple, 1c, 2a, etc.).

1. Quan va ser l'hora de respondre a les qüestions de l'examen es va quedar **sense saber què escriure.**
   a. in albis
   b. in illo tempore
   c. in memoriam
   d. in situ

2. Si ho haguéssim previst, hauríem pogut aturar-lo. En aquest moment **ja no s'hi pot fer res.**
   a. cogito ergo sum
   b. delirium tremens
   c. alea iacta est
   d. o tempora, o mores!

3. Mira, **en confiança**, no és gaire bon estudiant!
   a. rara auis
   b. a priori
   c. in uitro
   d. inter nos

4. Vine **immediatament** si no vols guanyar-te'n una de bona!
   a. interim
   b. ex aequo
   c. ipso facto
   d. hic et nunc